

GAÁL ANDRÁS

Az Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynöksége (European Union Agency for Law Enforcement Training – CEPOL) polgári válságkezeléshez nyújtott támogatása 2000-, 2024

A 21. században már nincs kétség afelől, hogy a bűnelkövetések régen átnyúltak az országhatárokon, de még a kontinenseken is. Ahogy a gazdaságban is előretört és egyeduralkodóvá vált a globalizáció, ugyanúgy a bűnözés is globalizált lett, hiszen a bűnözés sem más, mint a profitszerzés egyik módja. Ilyenformán, ha sikert akarunk elérni a bűnüldözés területén is, akkor ott is egyfajta globalizációra kell törekedni. Szükség van tehát az államok (kontinensek, nemzetközösségek) közötti együttműködésre. Minden ország elemi érdeke a fokozottabb nemzetközi együttműködés, mind a bűnüldözésben, mind a bűnüldözés-tudományban.

Ahogy a CEPOL egyik korábbi igazgatója, dr. Bánfi Ferenc fogalmazott: „Sok szempontból Európa jövőjének záloga, hogy meg tudunk-e felelni a bel- és igazságügy területén jelentkező biztonsági kihívásoknak, és kezelni tudjuk-e a határokon átnyúló bűnözés veszélyét.”

A közös ügy és közös kihívások egységes fellépést tettek szükségessé, nemcsak operatív téren, hanem képzési területen is. Azzal, hogy a határok nyitottá váltak, és a bűnözés egyedi megjelenési formái is exportálhatók lettek, felmerült az igény arra is, hogy az információcserén és közös fellépésen túl a bűnüldözéssel foglalkozó szakemberek a tudásukat is kicserélhessék egymással, és ez által hatékonyabban tudjanak fellépni a határokon átnyúló bűnözéssel szemben. Ezen igény felmerülése okán fogalmazódott meg az egységes európai rendőrképzés gondolata.

Gaál András: Az Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynöksége (European Union Agency for Law Enforcement Training-CEPOL) polgári válságkezeléshez nyújtott támogatása 2000-, 2024

46. számú kép
A részt vevő országok

Az Európai Rendőr Akadémia (CEPOL) létrehozásának alapvető célja az uniós országok vezető beosztású tisztjeinek képzése, a tagállami képzést kiegészítő, uniós szintű ismeretek, legjobb gyakorlatok átadásával. Az Európai Unió egyik jelentős vívmánya a szabad mozgás, mely valamennyi uniós polgárt megillet. Ez azonban magával hozta a bűnözés, a bűnelkövetők szabad, ellenőrzés nélküli áramlását is, amivel szemben csak a tagországok rendőrségeinek szorosabb együttműködésével lehet eredményesen harcolni. Ezért volt fontos egy akadémia létrehozása, mely képes arra, hogy a bűnüldözés, bűnmegelőzés, közrend, közbiztonság fenntartása területén – különösen a határon átnyúló vonatkozásokat figyelembe véve – európai szintű megoldási lehetőségeket kínáljon, támogassa a tagországok közötti tapasztalatcserét, illetve a kutatást és a tudományos munkát.

A CEPOL kiemelt célja a tagországok nemzeti rendőrségeinek, a határon átnyúló rendőri együttműködés lehetőségeinek megismertetése, hiszen a sikeres együttműködés alapfeltétele, hogy a tagországok tudják, pontosan mit várhatnak el a partnereiktől, és milyen jogi, szervezeti keretek között tudnak közösen dolgozni. A nemzetközi és uniós jogi ismeretek elmélyítése szintén a kiemelt célok között szerepel.

A rendőri képzés közös, európai dimenziójának megteremtéséről az Európai Tanács 1999-ben döntött, majd 2000/820/JHA határozattal megalapította az Európai Rendőr Akadémiát. Az akadémia működése során világossá vált, hogy a hatékonyság növelése érdekében a szervezetnek saját költségvetést és jogi személyiséget kell kapnia, így a Tanács a 2004/566/JHA határozatával a CEPOL-t európai uniós ügynökséggé alakította.

A CEPOL mozaikszó a francia Collège Européen de Police elnevezésből származik, a szervezet hivatalos angol neve European Police College, magyarul Európai Rendőr Akadémia, amely 2016-tól Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynökség néven működik, megtartva a CEPOL mozaikszót.

A 2006. január 1-jével uniós ügynökséggé alakult hálózat állandó székhelye korábban Bramshill (Egyesült Királyság) volt, majd Magyarország számára nagy siker volt az, amikor 2014-ben sikerült a CEPOL-t hazánkba költöztetni, így azóta a székhelye itt Budapesten található. Az elköteleződésünk a szervezet iránt azóta is töretlen, sőt 2024-ben egy új, nagyobb, korszerűbb székházat is biztosítottunk számukra.

A CEPOL alapfeladata tehát a rendvédelmi képzés és a proaktív reagálás a nemzetközi bűnözésből fakadó aktuális kihívásokra. Mind a CEPOL hosszú távú programjának megfogalmazása, mind az egyes konkrét képzési programok kialakítása során az ügynökségnek figyelemmel kell lennie az európai uniós szakmai és politikai programokban és dokumentumokban megfogalmazott alapelvekre, ajánlásokra és célkitűzésekre, továbbá az ezekben a dokumentumokban nevesített kockázatokra és veszélyforrá-

sokra. Ezen szakmai és politikai keretrendszeren belül alakítja ki az Európai Rendőr Akadémia évről évre a különféle képzési-oktatói tevékenységét (éves/annual program), továbbá folyamatosan fejleszti a tagállamok igényeinek megfelelő szolgáltatói, oktatási, szakértői potenciálját.

A CEPOL-képzéseket három nagy csoportba lehet sorolni. A legnagyobb csoportot a szemináriumok, kurzusok, konferenciák alkotják, melyekből éves szinten körülbelül 100–150-et szerveznek a tagországok, illetve az Ügynökség. Ezeknél a képzéseknél nagy hangsúlyt kap az európai dimenzió, a szervező országon kívül még legalább három támogató ország és több uniós intézmény közösen tartják őket, így erősítve az európai szintű közös gondolkozást. A képzések 25–30 fősek, több más dolog mellett nagy előnyük, hogy lehetőséget biztosítanak az azonos szakterületen dolgozók személyes találkozására, a problémák, nehézségek megvitatására és a legjobb tapasztalatok átadására.

A második nagy csoportba a webinárok tartoznak, melyeket az Ügynökség 2011 óta szervez. A hagyományos szemináriumi képzéssel szemben hátránya, hogy nincs a személyes találkozásból eredő hozzáadott értéke, ugyanakkor előnye, hogy maximálisan 200 fő érhető el alkalmanként. A webinár emellett olcsó is, hiszen nem kell utazni, szállást, ellátást fizetni, minden érdeklődő a saját irodájából be tud kapcsolódni, ráadásul a résztvevők a munkából is csak néhány órára esnek ki.

A képzések harmadik csoportja a csereprogram, ami nem véletlenül az egyik legnépszerűbb CEPOL-termék. Az Ügynökség a pályázók közül a szakterületeknek megfelelően alakítja ki a párokat, akik egyhetes tanulmányi látogatást tesznek egymás szervezeténél. A program lehetővé teszi az azonos szakterületen dolgozók közötti szorosabb kapcsolat kialakítását és más országok lehetőségeinek, módszereinek megismerését.

Az Ügynökség különféle kategóriákba sorolja a tanfolyamok témáit és az európai uniós iránymutatásoknak megfelelően priorizálja azokat. Az Ügynökség folyamatosan monitorozza a bűncselekmények tendenciáit, és annak eredménye, illetve a tagországok javaslatai alapján állítja össze a

prioritást élvező képzési témákat, amelyek közül a teljesség igénye nélkül álljon itt néhány:

- Polgári válságkezelés
- EU rendőri misszió stratégia tervezése
- Közös nyomozócsoportok
- Emberkereskedelem
- Kábítószer-kereskedelem
- Illegális migráció és határőrizet
- Civil válsághelyzetek és nemzetközi katasztrófák kezelése
- Közrendvédelem és a tömeggel való bánásmód
- Stratégiai management magas rangú rendőrtisztek számára
- Kiberbűnözés
- Terrorizmus és szervezett bűnözés

A fenti képzési kategóriacsoportok áttekintése alapján egyértelműen látszik, hogy a CEPOL képzési tevékenységével a rendvédelem szinte teljes szegmensét lefedi. A konkrét, speciális területeket érintő kurzusokon (például célkörözési vagy éppen számítógépes bűnözésre fókuszáló képzések) túl a vezetői, kutatói, tudományos, de akár bűnmegelőzési, vagy éppen a rendőr orvosi, emberi jogi szakterületen is magas szintű, naprakész továbbképzési, illetve együttműködési lehetőségeket kínál az Ügynökség az európai országok rendvédelemi és igazságügyi területén tevékenykedő szakemberei számára. A CEPOL a magyar rendőrök, vámosok, köztisztviselők, valamint az oktatással és kutatással foglalkozó kollégák számára is olyan, szinte minden igényt kielégítő minőségi képzési portfólióval rendelkezik, amely kiváló lehetőséget ad a legújabb nemzetközi gyakorlati és kutatói tudásanyag, továbbá a legújabb bűnügyi, közrendvédelmi trendek megismerésére, valamint az európai szintű kapcsolati és hálózatépítési célok megvalósítására.

Gaál András: Az Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynöksége (European Union Agency for Law Enforcement Training-CEPOL) polgári válságkezeléshez nyújtott támogatása 2000-, 2024

47-48. számú kép

Életkép, valamint Gaál András r. alezredes, Nemzetközi Oktatási Központ Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynöksége Magyar Nemzeti Iroda (CEPOL)

A CEPOL arra törekszik, hogy a rendészeti képzés uniós központja legyen, annak érdekében, hogy a bűnüldöző szervek munkatársait ellássa mindazon készségekkel, amelyekre a ma és a holnap bűnözésének megelőzéséhez és leküzdéséhez szükségük van. Stratégiai célja, hogy a képzésen keresztül egy közös rendészeti kultúrát alakítson ki, és előmozdítsa a rendészeti szakképzés akkreditációját. Mindezek mellett természetesen mint modern EU-ügynökség élen kíván járni a szervezetirányításban is.